

Kupa - Chinoiserie jelenetekkel

Kerámia- és üveggyűjtemény

Leltári szám:	61.947.1 
Gyár / műhely:	Meisseni Porcelángyár
Készítés ideje:	1735 KÖRÜL 1750 KÖRÜL
Készítés helye:	Meissen; Drezda
Jelzés:	a foglalaton fémjegy (vö. : Rosenberg Nr. 1706/ Nr. 1787) és porcelánjegyek
Anyag:	porcelán
Technika:	aranyozott; máz felett színesen festett; trébelt ezüst montírozás
Méretek:	magasság: 18,5 cm szélesség: 15,2 cm súly: 693 g

Az Európán kívüli világból érkező luxuscikkek, amelyekkel a 18. századra immár világkereskedelemmé bővülő árucseré látta el a fizetőképes piacot és egyúttal a királyi, fejedelmi udvarokat is, ámulatba ejtették az európai embert. Egzotikus ritkaság voltak miatt különösen vonzódtak a távol-keleti termékekhez, köztük a leheletvékony, könnyű, színesen festett heryóselymekhez, a hófehér, festett porcelánokhoz, a lakkfestéssel borított tárgyakhoz. Kína kultúrája az onnan érkező tárgyaknak köszönhetően, valamint jezsuita hittérítők illusztrált úti beszámolóí nyomán vált ismertté. Mivel e termékek különösen keresettek voltak, hamarosan az európai kézművesek is kínaias ízlésű luxustárgyakkal álltak elő. A francia *chinoiserie* (*á la chinoise*) elnevezéssel jelezték az eredeti kínai tárgyaktól (*de la Chine*) való eltérést. Az 1670-es évektől mintegy ötven évig a távol-keleti minták másolása volt jellemző, 1730-1760 között a kínaias, japános ízlésű, képzeletbeli keleti díszítmények domináltak, ezt követően, a 19. század első két évtizedéig, a *chinoiserie* "a romantikus életérzés egyik megnyilvánulásaként tűnt fel".

A meisseni porcelánmanufaktúrában sok ilyen porcelán készült. A manufaktúra kivételes tehetségű festője, később vezetője Johann Gregorius Höroldt (1696-1775) nemcsak a máz feletti változatos festőanyagoknak volt mestere, hanem a kínai témák ábrázolásának is. Figurái kínai kosztümben, gyakran európai kellékek között jelentek meg. A kupán ábrázolt teaszertartás is európai szemléletű, az alakok testtartása, mozdulatai az udvari világot idézik. A jelenetet dús, arannyal és purpurral festett csipkeminta kereteli, amelybe, mint finom művű ékkövek illeszkednek a parányi, monokróm festésű kikötők.

A kupa trébelt, aranyozott ezüst foglalatú 1750 körül készült Drezdában.

Irodalom

- Szerk.: Horváth Hilda, Szilágyi András: *Remekművek az Iparművészeti Múzeum gyűjteményéből. (Kézirat)*. Iparművészeti Múzeum, Budapest, 2010. - Nr. 76. (Balla Gabriella)
- Pietsch Ulrich: *Triumph of the Blue Swords: Meissen Porcelain for Aristocracy and Bourgeoisie*. E. A. Seemann, Leipzig, 2010. - Nr. 123.
- Szerk.: Lovag Zsuzsa: *Az Iparművészeti Múzeum. (kézirat)*. Iparművészeti Múzeum, Budapest, 1994. - Nr. 187.
- Szerk.: Szilágyi András, Péter Márta: *Barokk és rokokó. Az európai iparművészet stíluskorszakai*. Iparművészeti Múzeum, Budapest, 1990. - Nr. 6.139.
- Szerk.: Voit Pál, László Emőke: *Régiségek könyve*. Gondolat Kiadó, Budapest, 1983. - p. 132., 2. kép
- Nékám Lajosné: *Meisseni porcelán a Budapesti Iparművészeti Múzeum gyűjteményében*. Corvina Kiadó, Budapest, 1980. - Nr. 14.
- Szerk.: Miklós Pál: *Az Iparművészeti Múzeum gyűjteményei*. Magyar Helikon, Budapest, 1979. - p. 194.
- főszerkesztő: Weiner Mihályné, Jakabffy Imre: *Érmekkel díszített fedeles kupák és korsók. Az Iparművészeti Múzeum Évkönyvei X*, 1967. Budapest, 1967. - 93-108., Nr. 1. (Tasnádiné Klára, Huszár Lajos)

